

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง การเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากโลกออนไลน์
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

1. ที่มาและความสำคัญ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ดำเนินการตามพันธกิจในฐานะเป็นหน่วยงานตามโครงสร้างของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษาโดยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานมากกว่า 90 ปี (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 2561. ออนไลน์)

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษาได้รับการอนุมัติหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. 5 ปี) สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2555 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โปรแกรมวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา” ซึ่งเป็นการตั้งชื่อโปรแกรมที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ปกติที่ตั้งตามชื่อวิชาเอก ด้วยเหตุผลว่าโปรแกรมวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา อาจเปิดสาขาวิชาเพิ่มได้อีกโดยไม่ต้องตั้งโปรแกรมวิชาใหม่ “โปรแกรมวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา” จึงถือได้ว่าได้ตั้งขึ้นอย่างสมบูรณ์ นับตั้งแต่วันที่ วันที่ 23 มีนาคม 2555 ต่อมาสาขาวิชา โดยเปลี่ยนระบบการบริหารแบบโปรแกรมวิชาเป็นการบริหารงานแบบสาขาวิชา โดยใช้ชื่อว่า “หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา”

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา คือหลักสูตรการผลิตบัณฑิตครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีลักษณะของการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพุทธศาสนา ซึ่งจะนำไปสู่การถ่ายทอดหลักพุทธธรรมในสังคมไทยที่มีบริบทสังคมที่นับถือศาสนาพุทธให้เข้าใจศาสนาที่ตนนับถือเข้าใจศาสนาอื่น ใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ศาสนาสอนให้เกิดประโยชน์สุขได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีควบคู่กับความรู้ด้านศาสนา ทางหลักสูตรจึงได้มีวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการสอนพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมและสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปปรับใช้ในการเรียนการสอนต่อไปได้

โลกาภิวัตน์ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของผู้คน ผ่านแหล่งที่มาที่มีใช้ตัวบุคคล อย่างเช่นสื่อและอินเทอร์เน็ต (internet) Gidden (2006:50-60) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการพัฒนาและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน จึงมีการพัฒนาปรับปรุงและมีการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารบนโลกอินเทอร์เน็ตอย่างไม่หยุดยั้งในการส่งต่อข้อมูลในหลายๆ รูปแบบ อาทิเช่นตัวหนังสือ สัญลักษณ์ต่างๆ การส่งผ่านรูปภาพ รูปภาพเคลื่อนไหว เสียง หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือในรูปแบบอภิปรายต่างๆ

ดังนั้นความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจึงเป็นส่วนสำคัญทำให้การเชื่อมโยงจนกลายเป็นเครือข่ายที่มีบทบาทสำคัญและใหญ่ที่สุดในโลกยุคปัจจุบันนี้ นั่นคือเครือข่ายอินเทอร์เน็ต(เยาวชน และวิทยา, 2540 : 24-30)

ดังนั้น นอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยมีครู อาจารย์ ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา เพียงอย่างเดียวแล้วในปัจจุบันผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนรู้จากโลกออนไลน์ได้ด้วยตนเองซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถค้นหาความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่ตนสนใจเพื่อเพิ่มความรู้และสามารถนำมาพัฒนาตนเองได้หากผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ความรู้ต่าง ๆ จากโลกออนไลน์ได้อย่างถูกวิธีและไม่นำข้อมูลที่ไม่ถูกต้องนำไปใช้ควรมีวิธีการในการเรียนรู้ที่ถูกต้องในการเรียนรู้จากโลกออนไลน์ และเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้จากออนไลน์เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง ผู้เขียนบทความจึงได้จัดทำบทความนี้เพื่อเป็นการส่งต่อความรู้ให้แก่บุคคลทั่วไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพได้ด้วยตนเอง
2. เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์จากการเรียนรู้จากโลกออนไลน์ได้
3. เพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ผู้ใช้ความรู้

1. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 12 คน
2. นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาและผู้อื่นที่สนใจ

4. กระบวนการจัดการความรู้

มีการใช้กระบวนการจัดการความรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ตามความสนใจของตนเอง โดยเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้เรื่องใหม่จะมีพื้นฐานมาจากความรู้เดิมหรือเรื่องที่ตนสนใจมาก่อนหน้า เพื่อนำความรู้ที่ได้นั้นมาพัฒนาตนเอง ซึ่งทำให้รู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากความสนใจของตนเองจากโลกออนไลน์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1.กำหนดเรื่องที่สนใจ 2.สืบค้นข้อมูล 3.ลงมือปฏิบัติหรือสรุป 4.เชื่อมโยงความรู้

1. กำหนดเรื่องที่สนใจ เป็นการกำหนดหัวข้อเรื่องที่สนใจในการสืบค้น ซึ่งอาจเกิดขึ้นเองจากความสงสัย หรืออาจเริ่มจากความสนใจของตนเอง หรือเกิดจากการอภิปรายในกลุ่ม เรื่องที่น่าสนใจ

อาจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในเวลานั้น หรือเป็นเรื่อง ที่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เพิ่ง เรียนรู้มาแล้ว หรือการศึกษาจากสื่อต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ เป็นขั้นที่กำหนดหัวข้อหรือเรื่องเพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลในขั้นต่อไป

2. สืบค้นข้อมูล เมื่อมีหัวข้อหรือเรื่องที่น่าสนใจที่จะศึกษาแล้ว ต้องมีการสืบค้นข้อมูลจากโลกออนไลน์ตามที่ได้หัวข้อหรือเรื่องที่ได้กำหนดจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือจากหลาย ๆ เว็บไซต์ เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบและกำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ เพื่อนำไปปฏิบัติหรือสรุปเป็นสาระ ความรู้และองค์ความรู้ที่จะสามารถนำความรู้นั้นไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันหรือไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่น ที่สนใจในเรื่องเดียวกันที่เราได้ศึกษามาแล้ว

3. ลงมือปฏิบัติหรือสรุป เมื่อได้ข้อมูลที่เพียงพอและน่าเชื่อถือจากการค้นหาแล้วจึงนำข้อมูล มาลงมือปฏิบัติหรือวิเคราะห์ แผลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ ในโลกออนไลน์ เช่น มีการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้รู้ว่าข้อมูลที่สืบค้นมาเพื่อพัฒนาเว็บไซต์นั้น สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงหรือมีข้อผิดพลาดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขจากข้อมูลที่ได้ศึกษามา โดยการใช้ หลักปรัชญาของ จอห์น ดิวอี้ ในเรียนรู้จากการกระทำในสถานการณ์จริงที่เน้นการปฏิบัติจริง เป็นการ เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ จากการกระทำ มีการฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ

4. เชื่อมโยงความรู้ เป็นการนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือความรู้ที่ได้ค้นคว้า เพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลและการ ลงมือปฏิบัติจริงไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือในชีวิตประจำวันได้

หากผู้สนใจนำวิธีการการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไปสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยมีการ คิดอย่างเป็นระบบ มีการใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้

5. ผลลัพธ์หรือองค์ความรู้ที่ได้

องค์ความรู้ที่ได้จาก “การเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากโลกออนไลน์” ในครั้งนี้ คือ การ จัดการความรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

1. กำหนดเรื่องที่น่าสนใจ เป็นการกำหนดหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจในการสืบค้น

2. สืบค้นข้อมูล สืบค้นข้อมูลจากโลกออนไลน์ตามที่ได้กำหนดจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ น่าเชื่อถือจากหลาย ๆ เว็บไซต์ เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบและกำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้

3. ลงมือปฏิบัติหรือสรุป นำข้อมูลมาลงมือปฏิบัติหรือวิเคราะห์ แผลผล สรุปผล และนำเสนอ ผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ในโลกออนไลน์

4. เชื่อมโยงความรู้ นำความรู้ไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือความรู้ที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งจะ ช่วยทำให้เกิดความรู้มากยิ่งขึ้น

6. ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (เทคนิค วิธีการ เคล็ดลับ)

1. ปัจจัยเทคโนโลยี

- 1.1 มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถสืบค้นข้อมูล
- 1.2 มีสัญญาณ Internet
- 1.3 มีโปรแกรมที่สามารถรวบรวมข้อมูลและสรุปข้อมูล

7. การนำไปใช้ประโยชน์

- 1.สามารถนำความรู้กระบวนการจัดการความรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบหาความรู้ด้วยตนเองมาพัฒนาศักยภาพได้
- 2.สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์จากการเรียนรู้จากโลกออนไลน์ได้
- 3.สามารถนำองค์ความรู้ใหม่และกระบวนการจัดการความรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบหาความรู้ด้วยตนเองไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

8. วิธีหรือเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการนำความรู้ไปใช้

1. แบบประเมินผล “การเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากโลกออนไลน์”
2. การสังเกต และการสอบถามบุคคลต่าง ๆ ที่นำกระบวนการจัดการความรู้ไปใช้
3. แบบประเมินผลการนำไปใช้ในชีวิต

9. แหล่งอ้างอิงหรือบุคคลอ้างอิง

9.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- วิทยาการการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2561
- แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)
- สุวิตา ธรรมมณีวงศ์ ,จักรนาท นาคทอง “การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ในโลกออนไลน์”
- ชัยวัฒน์ จิวพานิชย์, ปณิตา วรรณพิรุณ “การพัฒนารูปแบบการใช้สื่อทางสังคมออนไลน์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แบบโครงการด้วยวิธีการถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต”

10. ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ นายพลวัต สุริรัมย์
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	สาขาวิชา	สถาบันที่ศึกษา	ที่ตั้งสถานศึกษา	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ประถมศึกษา	-	โรงเรียนบ้านครบุรี โรงเรียนอนุบาลพุทไธสง (โอบาสประชาชนกุล)	นครราชสีมา บุรีรัมย์	2548 – 2552 2553
มัธยมศึกษา ตอนต้น	-	โรงเรียนพุทไธสง	บุรีรัมย์	2556
มัธยมศึกษา ตอนปลาย	วิทย์-คณิต	โรงเรียนพุทไธสง	บุรีรัมย์	2559
ปริญญาตรี	พุทธศาสนศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	นครราชสีมา	2565

- E-mail : 6080120128@nrru.ac.th

- หมายเลขโทรศัพท์ (ที่สามารถติดต่อได้) 064 - 4483800